

Essunga kommun

Verksamhetsplan med budget 2026- 2028

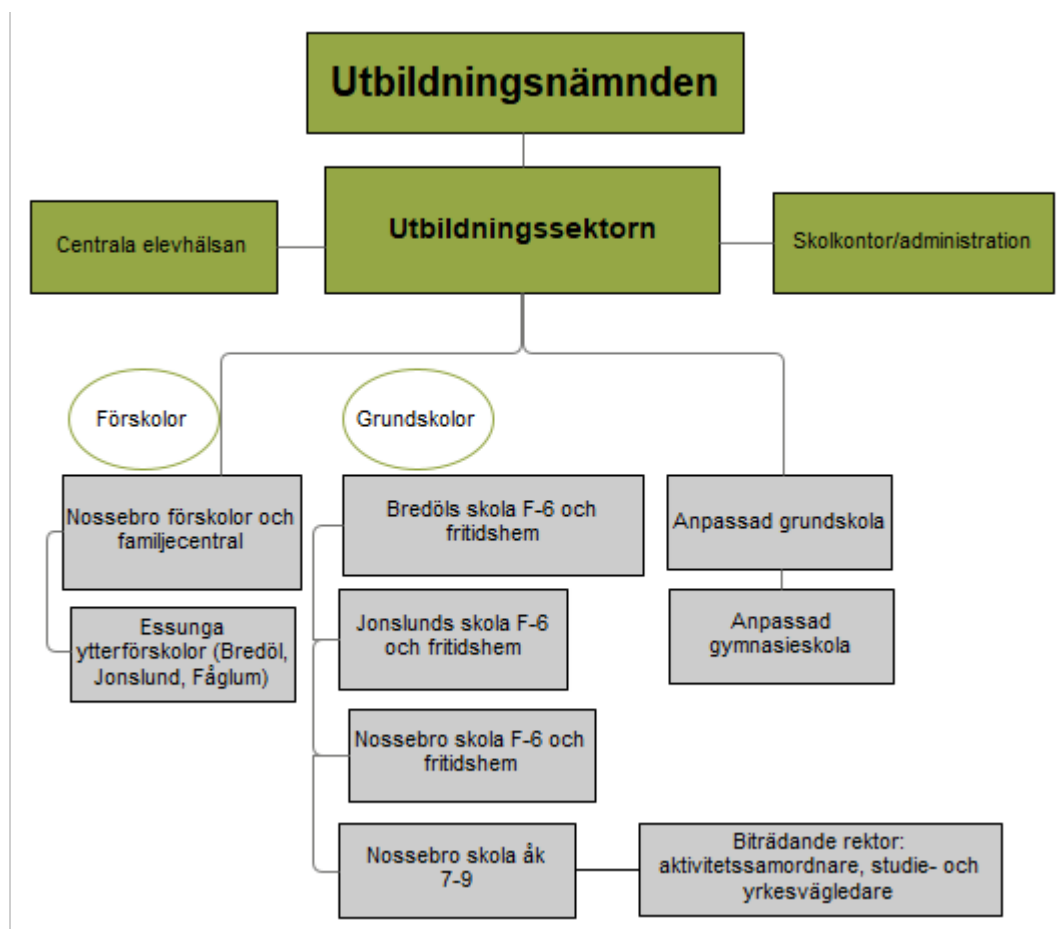
Utbildningsnämnd

Innehållsförteckning

Utbildningsnämnd	3
Nämndens uppdrag	3
Översikt över nämndens utveckling.....	3
Kommunfullmäktiges mål	5
<i>Övergripande mål: Essunga kommun ska vara en kommun med gott företagsklimat där förutsättningarna för tillväxt är goda</i>	5
<i>Övergripande mål: Essunga kommun ska verka för att alla invånare får de bästa förutsättningarna för ett liv med hög livskvalitet</i>	6
<i>Övergripande mål: Essunga kommun ska verka för attraktiva och hållbara livsmiljöer och boenden</i>	7
<i>Övergripande mål: Essunga kommun ska verka för olika former av mötesplatser med god variation på aktiviteter som stärker människors utveckling och inkludering</i>	8
<i>Övergripande mål: Kommunen ska ha en god ekonomisk hushållning i all sin verksamhet</i>	9
Driftsbudget	9
Väsentliga personalförhållanden.....	11

Utbildningsnämnd

Nämndens uppdrag

Utbildningsnämnden har det samlade ansvaret för all pedagogisk verksamhet i Essunga kommun, från förskola till och med gymnasieskola. Nämnden ansvarar för att alla barn och ungdomar som bor i kommunen har tillgång till förskola och skola – antingen i kommunens egna verksamheter eller i fristående enheter. I uppdraget ingår även att fördela resurser mellan kommunala och fristående verksamheter. Som huvudman har nämnden ansvar för både kvalitet och ekonomi i kommunens förskolor och skolor.

Utbildningsnämnden är vårdgivare enligt hälso- och sjukvårdslagen inom de delar som omfattar den medicinska och psykologiska elevhälsan. Sedan våren 2020 är nämnden även tillsynsmyndighet för den fristående pedagogiska omsorgen Solåker pedagogik.

Utbildningsnämnden har samverkansavtal med Campus Lidköping när det gäller svenska för invandrare (SFI) och vuxenutbildning. Då kommunen inte bedriver någon egen gymnasieskola köps gymnasieplatser.

Översikt över nämndens utveckling

Vision: *Alla barn och elever ska bli vinnare i sitt liv utifrån sina förutsättningar*

Omvärldsbevakning

Utbildningsområdet påverkas av flera faktorer i omvärlden som kan få betydelse för Essunga kommuns förmåga att upprätthålla en hög kvalitet i utbildningen och samtidigt säkerställa en långsiktigt hållbar ekonomi.

Demografiska förändringar

Antalet barn och elever i kommunen förändras över tid, vilket påverkar både resursfördelning och lokalplanering. En minskning av barnkullarna i vissa åldrar leder till behov av anpassning av verksamheternas organisation, medan eventuella befolkningstillskott ställer krav på flexibilitet i förskole- och skolstrukturen.

Kompetensförsörjning

Bristen på behöriga lärare, förskollärare och rektorer är en fortsatt nationell utmaning som även påverkar Essunga kommun och som påverkar stabiliteten i verksamheten. I en liten kommun ses tjänster ibland som språngbräda till större kommuner, vilket gör det särskilt utmanande att rekrytera och behålla personal över tid. Detta ställer krav på en attraktiv arbetsmiljö, kompetensutveckling och ledarskapsmöjligheter.

Ekonomiska förutsättningar

Kostnadsökningar till följd av inflation, förändrade statsbidrag och ökade krav inom skolans kompensatoriska uppdrag påverkar verksamheternas ekonomi. Att säkerställa en effektiv resursanvändning och god ekonomisk hushållning blir därför en fortsatt central fråga.

Nya styrdokument och reformer

Utbildningssektorn står inför flera förändringar i nationella styrdokument. Regeringen har aviserat förändringar inom bland annat betygssystem, trygghet och studiero, samt ökat fokus på kunskapsresultat och likvärdighet. Förändringar inom skolpengssystemet och regler för fristående huvudmän kan också påverka nämndens uppdrag. Dessutom kommer det nya nationella kvalitetssystemet 2025 att ge struktur och stöd för skolutveckling, likvärdighet och systematiskt kvalitetsarbete.

Digitalisering och AI i utbildningen

Digitaliseringens utveckling och införandet av AI i undervisning och administration innebär både möjligheter och utmaningar. Det finns potential för effektivisering och utveckling av lärandet, men också behov av tydliga riktlinjer, kompetenshöjning och etiska överväganden kring användning av nya verktyg.

Elevhälsa och ökande behov

Elevhälsans stödinsatser ökar, både medicinskt och psykosocialt. Förskolan fokuserar på att minska barnens frånvaro och grundskolan arbetar aktivt enligt den framtagna frånvaroplanen, samtidigt som trygghet och studiero prioriteras.

Planerade förändringar och utvecklingsområden

Under kommande verksamhetsår fortsätter nämnden arbetet med att stärka kvalitet och likvärdighet i undervisningen samt utveckla det systematiska kvalitetsarbetet. Förskolan utvecklar Reggio Emilia-inspirerade arbetssätt och följer barns kunskapsutveckling, medan grundskolan fokuserar på matematik, svenska och engelska och undervisningsskicklighet i praktiken (USiP). Trygghet, studiero och tidiga insatser fortsätter att vara centrala fokusområden, liksom förskolans och skolans digitala utveckling och användning av nya verktyg för att stödja undervisning och närvaro.

Framtida utmaningar

De främsta utmaningarna de kommande åren är:

- Att upprätthålla kvalitet och likvärdighet i undervisningen vid begränsade ekonomiska ramar.
- Att hantera minskade barn- och elevgrupper, vilket påverkar resursfördelning, organisation och lokalplanering.
- Att säkra tillgången på behörig personal.
- Att möta ökade krav på individanpassning och stödinsatser.

- Att anpassa verksamheten till förändringar i nationella styrdokument, statsbidrag och digitalisering.

Kommunfullmäktiges mål

Nämndens fokusområden

Utbildningsnämnden kommer under planperioden arbeta med samtliga kommungemensamma fokusområden. Det innebär att nämnden arbetar för måluppfyllelse av alla kommunfullmäktigemålen,

tom rad = inga uppgifter finns att tillgå för det aktuella året.

Övergripande mål: Essunga kommun ska vara en kommun med gott företagsklimat där förutsättningarna för tillväxt är goda

Beskrivning av målet:

Essunga kommun värnar om ett gott företagsklimat som bidrar till goda förutsättningar så att företag kan utvecklas, växa och bidra till arbetstillfällen. Genom att vara en aktiv samverkanspart i kompetensförsörjningsfrågan där utbildning, integrationsarbete och samverkan är viktiga pusselbitar, stödjer vi företagsklimatet. Essunga kommun ska vara aktiv och engagerad för att behålla och attrahera arbetskraft.

Fokusområde: Kommunen har framtagna strategier för att möta framtidens kompetensutmaning

Nämndens inriktning: Kommunen ska säkerställa att barn, unga och vuxna ges tydliga vägar till studier och arbete genom samverkan med utbildningsanordnare och näringsliv och utvecklade kommunala arbetsmarknadsinsatser (KS, UN, SN)

Beskrivning av riktningen

Utbildningsnämnden ska arbeta för att eleverna får goda förutsättningar att göra medvetna gymnasieval. Detta sker genom ett brett samarbete med skolor, näringsliv, kommunens arbetsmarknadsinsatser samt Länsstyrelsen i frågor kring pojkars skolresultat. Projektet "Val för livet" kompletterar dessa insatser och syftar till att öka elevernas förståelse för arbetslivet och stärka inkluderingen i framtida yrkesval.

Förväntad effekt

Fler elever genomför gymnasiet med goda resultat, gör välgrundade val av program och har större möjligheter att etablera sig framgångsrikt i vidare studier eller arbetsliv.

Indikator	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Förväntad utveckling
Gymnasieelever med examen inom 3 år, hemkommun, andel (%)	84,2 %	72,3 %	i.u.	72,4 %
Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter gymnasieexamen, hemkommun (Kolada)	85,4 %	i.u.	i.u.	85,5 %
Förslag 2026: Andel verksamheter med uppdaterade kompetensförsörjningsplaner	-	-	100 %	100 %

Övergripande mål: Essunga kommun ska verka för att alla invånare får de bästa förutsättningarna för ett liv med hög livskvalitet

Beskrivning av målet:

I Essunga kommun ska alla ha en bra start i livet och det som rör barn och unga ska vara prioriterat. I utförandet av våra välfärdsuppgifter kan vi dra fördel av vår litenhet genom nära kontakter till våra invånare och genom en gränsöverskridande samverkan och ett helhetsperspektiv. Kommunens stöd, vård och omsorg ska bedrivas med hög kvalitet och verka för att stärka den enskilda individens självständighet och inflytande över sin tillvaro och vardag.

Fokusområde: Kommunen ska arbeta för att ge barn och unga de bästa förutsättningarna för en god hälsa och en trygg tillvaro

Nämndens inriktning: Kommunen ska arbeta för en stärkt intern samverkan för att skapa trygghet, studiero och delaktighet för barn och unga (KS, SN, UN)

Beskrivning av riktningen

Utbildningsnämnden ska verka för att barn och unga får trygghet, studiero, delaktighet och god närvaro i förskola och skola, där satsningen Trygghet och Studiero och Be the Hero samt elevhälsan integreras i det systematiska kvalitetsarbetet. Fokus under 2026 ligger på att utveckla undervisningen i svenska, matematik, engelska och Undervisningsskicklighet i praktiken (USiP) för att stärka elevernas kunskapsutveckling.

Förväntad effekt

Barn och elever trivs, känner sig trygga och delaktiga, är närvarande och får en kvalitativ undervisning som stärker deras måluppfyllelse, vilket syns i förbättrade resultat på nationella prov och högre meritvärde.

Indikator	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Förväntad utveckling
Elever i åk. 9, meritvärde kommunala skolor, genomsnitt (17 ämnen) (Kolada)	202,1	197,3	177,6	197,4
Elever i åk 3 som deltagit i och klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, kommunala skolor, andel (%), (Skolverket)	67%	80%	77%*	78%
Andel elever i åk 6 som uppnått betygsriterierna i alla ämnen, hemkommun (Kolada)	54,4%	42,2%	62,8%*	62,9%
Indexvärdet för Trygghet, där svaren från de fyra frågorna vägs samman för åk 5 och åk 8, det vill säga alla svar vägs in. Skolinspektionens enkät, (Kolada).	7,9	8,0	8,0	8,1
* egen statistik				

Fokusområde: Kommunens tjänster och service uppfattas som tillitsfull, smart, enkel och tillgänglig

Nämndens inriktning: Kommunens invånare har förtroende för kommunens verksamheter och känner tillit till att verksamheterna håller hög kvalitet (UN, KS, SN)

Beskrivning av riktningen

Respekt för olik tänkande och ett professionellt bemötande i alla kontakter ska präglade utbildningssektorns arbete, samtidigt som sektorsövergripande stöd och ledning ger goda möjligheter att utveckla verksamheten. Samarbete med elever och vårdnadshavare ska främja delaktighet och öka förståelsen för beslut och vägval.

Förväntad effekt

Ökat förtroende bland elever, vårdnadshavare och allmänhet, färre klagomål samt större acceptans och förståelse för de beslut som fattas inom utbildningssektorn.

Indikator	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Förväntad utveckling
Elever i åk 5: Hur nöjd är du med din skola? Medelvärde, (%) Skolinspektionens enkät	73%	70%	i.u.	71%
Elever i åk 8: Hur nöjd är du med din skola? Medelvärde, (%) Skolinspektionens enkät	49%	39%	i.u.	40%
Förslag 2026: antal klagomål riktade till utbildningssektorns verksamhet	14	18		17

Övergripande mål: Essunga kommun ska verka för attraktiva och hållbara livsmiljöer och boenden

Beskrivning av målet:

Essunga kommun har genom Vision 2040 vässat sina ambitioner om att bli den lilla tillväxtkommunen med ett ökat invånarantal. I vår kommun ska olika boendeformer erbjudas som passar människors olika faser och behov i livet. Vi ska ta tillvara närheten till vår natur och verka för människors möjlighet till rekreation i grönområden, skog och vattennära lägen. I vår landsbygdskommun finns en stark tradition att värna om det som lever och växer. Vår kommun ska verka för att minska vårt klimatavtryck och underlätta för våra kommuninvånare att göra hållbara val i sin vardag. Det ska vara lätt att göra rätt.

Fokusområde: Kommunens varumärke som en attraktiv boendekommun ska stärkas

Nämndens inriktning: Kommunen har en etablerad strategi för att möta Vision 2040 (KS, SN, BN, UN)

Beskrivning av riktningen

Utbildningsnämnden ska säkerställa att förskola och grundskola erbjuder hög kvalitet i undervisning och pedagogiskt stöd, där trygghet, trivsel och lärande står i fokus. Genom aktiv samverkan mellan verksamheter och med vårdnadshavare skapas förutsättningar för att varje barn och elev når sina mål och utvecklas optimalt.

Förväntad effekt

Hög tillfredsställelse bland vårdnadshavare och invånare med förskola och grundskola, mätt via medborgarundersökningen.

Indikator	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Förväntad utveckling
SCB Medborgarundersökningen - Förskolan fungerar bra i kommunen, andel (%) Undersökning genomförs ej 2026	95,5%	i.u.		95,6%
SCB Medborgarundersökningen - Grundskolan fungerar bra i kommunen, andel (%) Undersökning genomförs ej 2026	65,4%	i.u.		65,5%

Övergripande mål: Essunga kommun ska verka för olika former av mötesplatser med god variation på aktiviteter som stärker människors utveckling och inkludering

Beskrivning av målet:

Essunga kommun ska arbeta för att främja mötesplatser, kulturella upplevelser och aktiviteter riktade till alla kommuninvånare. Detta gör vi genom samverkan med vårt civilsamhälle och näringsliv. Utvecklingen av såväl befintliga som nya mötesplatser ska ha bäring i vårt hållbarhetsarbete och syfta till att stärka människors hälsa, utveckling och inkludering.

Fokusområde: Kommunen ska använda våra mötesplatser för att främja generationsöverskridande möten och ge mervärde för kommuninvånarna

Nämndens inriktning: Kommunen ska stärka det interna samarbetet liksom samverkan med civilsamhälle, föreningar och näringsliv för att säkerställa att våra mötesplatser är tillgängliga, levande och inkluderande för våra invånare. (KS, UN, SN, BN)

Beskrivning av riktningen

Utbildningsnämnden ska arbeta för att kommunens mötesplatser används aktivt för att skapa lärande och meningsfulla möten mellan generationer. Insatserna ska kombineras med skolans och förskolans aktiviteter för att ge vårdnadshavare, familjer och andra viktiga vuxna goda möjligheter att delta och bidra. Mötesplatserna ska ha en tydlig koppling till kommunens arbete med hälsa, utveckling och inkludering och stödja både barns lärande och delaktighet.

Förväntad effekt

Aktiviteter och mötesplatser upplevs som välbesökta och meningsfulla, och deltagande bidrar till ökad delaktighet, kunskap och samverkan mellan barn, elever och deras nätverk av vuxna.

Indikator	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Förväntad utveckling
Förslag 2026. Antal offentliga aktiviteter som kommunen anordnat under året	-	-		

Övergripande mål: Kommunen ska ha en god ekonomisk hushållning i all sin verksamhet

Beskrivning av målet:

Essunga kommun ska effektivt hushålla med de resurser som finns utan att äventyra kommande generations möjligheter.

Fokusområde: Kommunen ska arbeta för att skapa förutsättningar för nytänkande och utveckling i syfte att utveckla verksamheter och öka effektiviteten.

Nämndens inriktning: Kommunen ska arbeta målmedvetet med att främja innovation, öka effektiviteten och implementera smarta lösningar i hela verksamheten (SN, UN, KS, BN)

Beskrivning av riktningen

Utbildningsnämnden ska använda resurser effektivt i förskola, fritidshem och grundskola utan att kompromissa med undervisningens kvalitet. Verksamheten ska ligga i linje med det nya utjämningsystemets referenskostnad, exklusive lokalkostnader, och genom smarta lösningar främja utveckling och innovation för elevernas lärande. Samtidigt ska resurserna räcka till inköp av gymnasieplatser och vuxenutbildning.

Förväntad effekt

Totalkostnaden för förskola, fritidshem och grundskola ska ligga nära referenskostnaden, samtidigt som det finns tillräckliga resurser för inköp av gymnasieplatser och vuxenutbildning. Effektiv resursanvändning ska bidra till hög kvalitet i undervisning och verksamhetens utveckling.

Indikator	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Förväntad utveckling
Avvikelse från referenskostnad (miljoner kronor) för fritids, förskola, grundskola och gymnasium verksamheten sammantaget	7	13		0

Driftsbudget

Driftbudget (inklusive kapitalkostnader)

Miljoner kronor	Budget 2026	Budget 2025	Bokslut 2024
Intäkter	26,9	25,0	29
Kostnader	-175	-171,0	-173,4
varav personalkostnader	-112	-113,1	-114,7
Nettokostnader	-148,1	-146,0	-144,4
Nettobudget	148,1	146	144,5
Över/underskott	0,0	0,0	0,1
varav kapitalkostnader	-5,2	-5,1	-5

Sammandrag av driftskostnader (inklusive kapitalkostnader)

Nettokostnader miljoner kronor	Budget 2026	Budget 2025	Bokslut 2024
Nämnd	0,7	0,6	0,5

Nettokostnader miljoner kronor	Budget 2026	Budget 2025	Bokslut 2024
Fritidsgård	0	0	0,2
Familjecentral	0,4	0,2	0,5
Pedagogisk omsorg	2	1,9	2,4
Förskola	26,2	28,3	29,9
Fritidshem	7,8	7,8	7,6
Förskoleklass	3,8	4,1	3,5
Grundskola	64,7	64,8	65,5
Anpassad grundskola	4,1	4,4	4,2
Gymnasieskola	29,5	26	23,5
Anpassad gymnasieskola	1,5	1,8	1,1
Grundvux	0	0	-0,6
Gymnasial vuxenutbildning	4,1	3,7	3,5
Svenska för invandrare	0	0	0
Skolkontor	3,3	2,4	2,6
Totalt	148,1	146,0	144,4

Analys

Budgetramen för Utbildningsnämnden uppgår 2026 till 148 071 kronor, vilket är en ökning av budget med 2 miljoner kronor. Förändringen i budget består av:

	Förändring budget 2025 - 2026
Budget 2025	146 019
Generell uppräknig för pris- och löneökning (3,1 procent)	4 527
Justering kapitalkostnad ränta	125
Effektiviseringskrav 2026	-2 600
Total förändring av budgetram	2 052
Budgetram 2026	148 071

Budgetförändringen inkluderar justering för pris- och löneökningar, sänkta arbetsgivaravgifter och kapitalkostnader för 2026.

Inför budgetåret 2026 står nämnden inför ett ekonomiskt utmanande läge. Ett besparingskrav om 2,6 miljoner kronor har hanterats inom ramen för den fastställda budgeten. Utöver detta förväntas volymökningar inom gymnasieskolan medföra ytterligare kostnadsökningar om cirka 3,5 miljoner kronor, enligt en preliminär prognos. Denna prognos kommer dock med betydande osäkerheter, då den baseras på antaganden om gymnasieval bland elever som nu påbörjat årskurs 9 samt en förväntad prisökning i nivå med den generella löne- och prisutvecklingen. Definitiva gymnasiepriser fastställs först under vårterminen, efter att nämndens budgetbeslut är fattat.

Den samlade ekonomiska påverkan innebär ett effektiviseringsbehov om cirka 6,1 miljoner kronor. Den justerade budgetramen, som ökar med 2 miljoner kronor, är inte tillräcklig för att möta de förväntade kostnadsökningarna. Minskningen av antalet barn i förskolan ger inte tillräckligt ekonomiskt utrymme för att kompensera dessa öknings, samtidigt som statsbidrag och intäkter inom förskolan sjunker tillsammans med det minskade barnantalet. Detta har medfört stora utmaningar i att hålla verksamheten inom ram, vilket i sin tur innebär att budgeten för 2026 är mycket restriktiv.

Väsentliga personalförhållanden

Utbildningssektorn har haft god rekrytering av både erfarna och nyexaminerade medarbetare, men utmaningar kvarstår inom fritidshem, speciallärare, specialpedagoger samt lärare i slöjd, moderna språk och idrott och hälsa. Många grundskolemedarbetare närmar sig pension, vilket gör långsiktigt arbete för kompetensförsörjning avgörande. Målet är hög andel behöriga lärare i alla skolformer.

Regeringens utredningar om likvärdig skola, tioårig grundskola, gymnasieutredningen och betygsutredningen påverkar nationellt kompetensbehov och kräver flexibilitet och strategisk rekrytering. Hög arbetsbelastning visar att kompletterande kompetenser behövs, exempelvis lärarassistenter och barn-/elev-stödjande personal.

Under 2026 satsar nämnden på fortbildning och högskolekurser, VFU-avtal, introduktion och stöd för obehöriga vikarier samt användning av statsbidrag för kompetensutveckling. Ytterligare utvecklingsområden är mentorskap för nyanställda, ledarskapsutveckling, kollegialt lärande, välfungerande team och digitala verktyg för att avlasta undervisning och dokumentation.

Arbetsmiljöarbetet följer kommunens handlingsplan med fokus på förebyggande och hälsofrämjande åtgärder. Systematik, tydliga rutiner och kontinuerlig dialog mellan chef och medarbetare ska minska sjukfrånvaro och öka trivsel. Anpassade lokaler genom renovering eller nybyggnation är viktiga för barns, elevers och personals arbetsmiljö.

Omvärlden visar att konkurrensen om kvalificerad personal är stor, vilket ställer krav på att Essunga fortsatt är en attraktiv arbetsgivare med god arbetsmiljö, tydligt ledarskap och möjligheter till kompetensutveckling.